

методистом з лікувальної фізкультури на базах відповідних лікувально-профілактичних закладів.

PECULIARITIES OF PHYSICAL REHABILITATION SPECIALIST TRAINING

At the department of Physical Rehabilitation of the University there are foreign students, with full-time form of study and post graduate course in their fifth year. Every of groups of students has its own peculiarities in physical rehabilitation training and its own educational program. The department offers a complex of disciplines to be enclosed: methods of physical medicine, massage, dietotherapy, health-resort therapy and the like. The majority of classes are being held in specialized hospitals. In future it is expected to implement an extra-mural form of study.

ДО ПИТАННЯ ПРО НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ”

АНДРІЙ ВОВКАНИЧ, ВОЛОДИМИР ТРАЧ

Львівський державний інститут фізичної культури

Одним з найважливіших питань розбудови сучасної системи реабілітації є підготовка кадрів, які становили б її кістяк. Розв'язуючи цю проблему, потрібно брати до уваги, якими знаннями, вміннями та навичками має володіти майбутній спеціаліст-реабілітолог, а також максимальну доцільність внесення змін у вже існуючі навчальні плани і програми.

Оскільки згідно Української стандартної класифікації професій, розробленої Міністерством праці України на основі Міжнародної стандартної класифікації освіти (International Standard Classification of Occupation), підготовка фахівців з фізичної реабілітації покладається на інститути фізичної культури, перед нами постало завдання розробити навчальний план з нової спеціальності.

З цією метою ми проаналізували навчальні плани університетів Квінз (Кінгстон, Канада), Манітоба (Вінніпег, Канада), Торонто (Торонто, Канада) та Каролінського інституту (Стокгольм, Швеція), у яких здійснюється підготовка фахівців такого профілю. При цьому ми враховували наступні особливості: 1) Різну кількість годин, яка припадає на один навчальний кредит, якщо в Україні один кредит складає 54 години, то у Канаді - 15 годин, а у Швеції - 20 годин; 2) Різну кількість часу, яка припадає на одну академічну годину, якщо в Україні вона дорівнює 45-ти хвилинам, то у Канаді і Швеції - 60 хвилинам. Окрім того існує певна різниця між часом підготовки спеціалістів в різних навчальних закладах - 4 роки в університетах Квінз і Торонто, 3 роки в університеті Манітоба і Каролінському інституті.

Які найбільш характерні риси усіх проаналізованих навчальних планів? У всіх навчальних закладах значна кількість часу відведена на вивчення анатомії (від 264 до 312 годин), фізіології (від 102 до 278 годин), фізіотерапії (від 87 до 104 годин), навичок проведення обстеження пацієнтів (від 130 до 165 годин) та біомеханіки (від 60 до 130 годин). Окремо слід виділити і таку дисципліну як "Вступ до спеціальності", на яку припадає 60 - 142 години. Надзвичайно великого значення надається практичній роботі, різні види практик складають, у середньому, 30% всіх навчальних годин, наприклад в університеті Квінз з 4114 годин навчального плану на практику припадає 1400 годин.

Ще однією характерною особливістю є наявність кількох чітко окреслених блоків реабілітаційних дисциплін - це, якщо перекласти дослівно, "Фізична реабілітація в нейрології", "Фізична реабілітація в ортопедії", "Фізична реабілітація в геронтології", "Фізична реабілітація в педіатрії" та "Фізична реабілітація при порушеннях діяльності кардіореспіраторної системи".

При розробці навчального плану, яке здійснювалось нами у співпраці з представниками українсько-канадської програми "Партнери в охороні здоров'я", університетів Квінз та Мак-Мастер (Гамільтон, Канада), ми намагались врахувати згадані вище особливості, оскільки ставили собі за мету; щоб він відповідав вимогам "International Physiotherapists Association", що забезпечило б у майбутньому визнання нашого диплому "Спеціаліста з фізичної реабілітації" на міжнародному рівні.

Наслідком нашої роботи став навчальний план, наведений нижче, який був розроблений у нашому інституті. Його впровадження стало можливим завдяки тому, що у ЛДФК діє ступенева система освіти. Після завершення дворічної загальноосвітньої підготовки студенти два наступних роки вивчають додаткові реабілітаційні дисципліни і, склавши Державний випускний екзамен, отримують кваліфікацію - "бакалавр фізичної реабілітації". Після закінчення п'ятого курсу, навчання на якому здійснюється за оплату і захисту дипломної роботи випускник отримує кваліфікацію - "спеціаліст з фізичної реабілітації".

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для студентів спортивного факультету ЛДФК
спеціалізація 7.01.02.03 "Фізична реабілітація"

3-й курс

1. Вступ у спеціальність	80 годин
2. Реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату	240 годин
3. Реабілітація при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем	210 годин
4. Клінічна практика	240 годин
Всього за 3-й курс	770 годин

4-й курс

1. Реабілітація у педіатрії	240 годин

2. Реабілітація при неврологічних порушеннях	240 годин
3. Клінічна практика	160 годин

Всього за 4-й курс **640 годин**

Державний екзамен

5-й курс

1. Реабілітація в геронтології	240 годин
2. Клінічна практика	480 годин
3. Дипломна робота	240 годин

Всього за 5-й курс **960 годин**

Всього за 3-5-й курси **2370 годин**

EDUCATION PLAN FOR SPECIALITY PHYSICAL REHABILITATION

VOVKANYCH A., TRACH V.

Educational plans from different higher educational establishments from abroad are being examined. Educational plan for Institutes of Physical Education has been worked out on this basis.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

**Т.Г. АНАНЬЄВА, С.М. КОРСУН, О.В. ПЕШКОВА,
О.М. МЯТИГА, О.О. МАХОТІНА**

Харківський державний інститут фізичної культури

Одним із основних завдань навчального процесу фізкультурного вузу є підготовка спеціалістів з фізичної реабілітації для роботи у різноманітних лікувально-